

Prof. dr hab. n. med. Jacek Malejczyk
Katedra i Zakład Histologii i Embriologii
Warszawski Uniwersytet Medyczny
ul. Chałubińskiego 5, 02-004 Warszawa
tel/fax: 22 629 5282
jacek.malejczyk@wum.edu.pl

OCENA DOROBKU I OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO
DR N. MED. MARZENY TYLICKIEJ
W POSTĘPOWANIU O NADANIE STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

Dr n. med. Marzena Tylicka (z d. Ciszynska) ukończyła studia na kierunku chemii i uzyskała dyplom magistra na Wydziale Biologiczno-Chemicznym Uniwersytetu w Białymstoku w 2009 r. W 2013 r. ukończyła studia doktoranckie i uzyskała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej, który został jej nadany uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku dnia 11-09-2013 r. Tematem rozprawy była „Aktywność proteasomów w osoczu dzieci z raną oparzeniową umiarkowanej wielkości”. Praca została wykonana pod kierunkiem Prof. dr hab. Wojciecha Dębka w Klinice Chirurgii i Urologii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Kariera naukowa dr Tylickiej jest w całości związana z Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku. W latach 2009-2013 była doktorantką w Klinice Chirurgii i Urologii Dziecięcej. W latach 2013-2022 była zatrudniona z dwoma przerwami na urlop macierzyński w Zakładzie Biofizyki na etacie specjalisty naukowo-technicznego. W 2022 r. objęła w Zakładzie Biofizyki stanowisko adiunkta badawczo-dydaktycznego.

Ocena dorobku naukowego

Na dotychczasowy, całkowity dorobek naukowy dr Tylickiej (na dzień składania dokumentów) składa się współautorstwo 37 publikacji, w tym: 31 publikacji oryginalnych (29 w czasopiśmie z listy JCR), 6 prac przeglądowych (3 w czasopiśmie z listy JCR). Dr Tylicka była pierwszym autorem w 8 z wyżej wymienionych prac (6 z nich zostało włączonych do

osiągnięcia naukowego). W 5 publikacjach była ostatnim autorem, ale tylko w jednej z tych prac dopatrzyłem się jej roli jako autorki korespondującej. Dorobek ten uzupełnia współautorstwo w dwóch monografiach krajowych opublikowanych przed uzyskaniem stopnia doktora.

Według zestawienia sporządzonego przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku łączna punktacja IF czasopism, w których ukazały się publikacje dr Tylickiej wynosiła 93,059. Dorobek ten przekłada się na 2185 pkt. MNiSW/MEiN. Praktycznie cały dorobek naukowy Kandydatki został uzyskany po doktoracie. Według danych bazy Web of Science (na dzień składania dokumentów) prace dr Tylickiej cytowano 220 razy (155 razy bez autocytowań), a indeks Hirscha wynosił 10. To ostatnie zestawienie jest dość zastanawiające, ponieważ oznacza, że aż 30% cytowań prac Kandydatki stanowiły autocytowania.

Dorobek naukowy dr Tylickiej uzupełnia 11 opublikowanych doniesień zjazdowych w tym 4 zagranicznych i 7 krajowych. Osobiście nie przywiązuję dużej wagi do udziału w konferencjach naukowych, niemniej jednak liczby te oraz analiza udziału Kandydatki sugerują jej niewielką aktywność na forum środowisk naukowych.

Praca i główne zainteresowania naukowe dr Tylickiej przed i po doktoracie skupiły się przede wszystkim na zagadnieniach związanych z chirurgią i traumatologią dziecięcą. Brała również udział w badaniach na materiale od pacjentów z chorobami centralnego układu nerwowego i kilku innych podobnych projektach. Oceniając dorobek naukowy Kandydatki muszę stwierdzić, że jej dokonania ograniczone są w zasadzie do wykonywania oznaczeń laboratoryjnych wybranych markerów w płynach ustrojowych takich jak cytokiny, czynniki zapalne, enzymy, krążące składniki macierzy pozakomórkowej itp. Badania te mają wyłącznie charakter obserwacyjny i były prowadzone na materiale klinicznym, którego pozyskiwanie i ocena pozostawały poza kompetencjami Kandydatki. Stąd mam uzasadnione przekonanie, że nie ujmując dr Tylickiej szerokiej wiedzy w zakresie badań prowadzonych z jej udziałem, jej wkład w te badania miał raczej charakter techniczny.

Dr Marzena Tylicka nie odbyła niestety żadnego stażu naukowego (nawet krótkoterminowego) w innym ośrodku naukowym w kraju lub zagranicą, nie była również kierownikiem żadnego projektu naukowego pozyskanego na zasadach otwartego konkursu zewnętrznego. Wprawdzie składała wniosek o grant w konkursie NCN Miniatura 2, niestety jej wysiłki nie zostały uwieńczone sukcesem. Kierowanie przez Kandydatkę i udział w

realizacji projektów naukowych w ramach wewnętrznych uczelnianych grantów statutowych niestety nie spełnia wymogów stawianych przy ubieganiu się o stopień dr habilitowanego.

Dr Tylicka w swoim autoreferacie wymienia również przykłady współpracy z kolegami z innych ośrodków naukowych w kraju i zagranicą. Trudno mi ocenić charakter tej współpracy, należy jednak zaznaczyć, że zaowocowała ona wspólnymi publikacjami i sugeruje, że Kandydatka posiadała umiejętność realizacji badań w kooperacji z badaczami spoza własnej jednostki.

Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego

Do momentu zatrudnienia na etacie adiunkta badawczo-dydaktycznego w Zakładzie Biofizyki w 2022 r. dr Tylicka nie prowadziła pracy dydaktycznej i z tego tytułu trudno uznać, aby miała w tej dziedzinie jakiegokolwiek dorobek i doświadczenie. Od 2022 r. rozpoczęła prowadzenie zajęć z biofizyki dla studentów kierunku lekarskiego i farmacji. Od tego czasu jest również opiekunem studenckiego koła naukowego przy Zakładzie Biofizyki.

W czasach studenckich Kandydatka udzielała się w przedsięwzięciach popularyzatorskich dla uczniów szkół podstawowych i średnich między innymi w ramach III Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki. W trakcie studiów doktoranckich pisywała artykuły naukowe do miesięcznika Medyk Białostocki.

Ocena dorobku organizacyjnego

W latach 2018-2019 Dr Tylicka zorganizowała w Zakładzie Biofizyki Laboratorium Analizy Biomarkerów. Od 2022 r. pełni funkcję przedstawiciela w wydziałowym Zespole do Spraw Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Ocena osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe mające stanowić podstawę o ubieganie się o stopień doktora habilitowanego dr Marzena Tylicka przedstawiła zbiór 6 publikacji pod wspólnym tytułem **„Wybrane markery odpowiedzi zapalnej i uszkodzenia tkanek u dzieci z różnymi typami urazów.”**

Na ten zbiór składa się jedna praca przeglądowa i 5 prac oryginalnych opublikowanych w języku angielskim w czasopismach o zasięgu międzynarodowym w latach 2017-2021. Łączny IF tych czasopism wynosi 22,888 i posiadają one 420 pkt. MNiSW/MEiN. We wszystkich

publikacjach Kandydatka jest pierwszym autorem (w jednej z dzieł „pierwsze autorstwo” z koleżanką). Upewnia mnie to w przekonaniu, że w tych publikacjach dr Tylicka odegrała wiodącą rolę.

Wszystkie publikacje są ze sobą powiązane tematycznie i nie mam wątpliwości, że pod względem formalnym zbiór ten spełnia ustawowe kryteria monotematycznego cyklu prac. Wszystkie prace zostały opublikowane w czasopismach z listy JCR takich jak *Scandinavian Journal of Clinical & Laboratory Investigation*, *Mediators of Inflammation* (2 publikacje), *Cell Biochemistry and Function*, *Frontiers in Endocrinology* i *Brain Sciences*. Sumaryczny IF cyklu prac jest dość wysoki i według moich doświadczeń kształtuje się na średnim poziomie w porównaniu do innych osiągnięć ocenianych w postępowaniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych.

Jak już zazaczyłem, prace składające się na osiągnięcie naukowe dr Tylickiej ukazały się w dobrych, recenzowanych czasopismach zagranicznych. Ten fakt zwalnia mnie z obowiązku szczegółowej oceny ich treści, założeń metodycznych, wiarygodności wyników itd. Co do tych ostatnich nie mam zresztą żadnych zastrzeżeń.

Praca przeglądowa włączona do cyklu została opublikowana w czasopiśmie *Cell Biochemistry and Function* (praca nr 3). Jest to praca typu „narrative review” i podsumowuje aktualną wiedzę na temat karboksyterminalnej hydrolazy ubikwityny L1 (UCHL1), ważnego enzymu układu proteosomalnego i jej roli w różnych procesach patologicznych takich jak spermatogeneza, onkogeneza, angiogeneza, zapalenie i uszkodzenie tkanek włączając w to tkankę nerwową. Praca ta jest dobrym uzupełnieniem oryginalnych prac nr 1, 2 i 6 opublikowanych w *Scandinavian Journal of Clinical & Laboratory Investigation*, *Mediators of Inflammation* i *Brain Sciences*. Prace te również dotyczą aktywności proteasomów i stężenia CRP u pacjentów pediatrycznych poddanych zabiegom chirurgicznym (praca 1 i 2) oraz zmian stężenia cytokin (IL-8, IL-11, BDNF i UCHL1) u dzieci z urazami głowy ze wstrząśnieniem mózgu (praca nr 6). Tematyka wpływu zabiegów chirurgicznych u dzieci na poziom IL-6 oraz HMBG1 i HSP70 była z kolei tematem publikacji nr 4, która ukazała się w *Mediators of Inflammation*. Kolejna publikacja (praca nr 5) opublikowana we *Frontiers in Endocrinology* stanowi kontynuację badania nad poziomem cytokin prozapalnych oraz HMBG1 i HSP70, tym razem u dzieci ze złamaniami kości przedramienia poddanych leczeniu ze stabilizacją drutami Kirschnera.

Prace wchodzące w skład cyklu nie są szczególnie oryginalne w kontekście szerokiej wiedzy o wpływie urazów i zabiegów chirurgicznych na zmiany stężenia krążących czynników zapalnych itp. Mają jednak wartość w odniesieniu do pacjentów pediatrycznych i można uznać, że wnoszą pewne nowe informacje, szczególnie w odniesieniu do wiedzy na temat układu proteosomalnego i czynników związanych z uszkodzeniem tkanek. Niestety, badania przedstawione przez dr Tylicką są przykładem badań opisowych bez próby podjęcia wyjaśnienia istoty i mechanizmów leżących u podłoża opisywanych z mian co w mojej ocenie znacząco obniża ich wartość poznawczą i kliniczną. W środowisku naukowym takie badania określa się terminem „fishing expedition”. Przedstawione przez Kandydatkę badania mogą mieć pewne znaczenie w kontekście poszukiwania nowych markerów, ale do udowodnienia ich rzeczywistej wartości klinicznej jest jeszcze daleka droga.

Po analizie przedłożonego osiągnięcia oraz całego dorobku naukowego i sylwetki zawodowej dr Tylickiej nasuwają mi się następujące wnioski. Wprawdzie ocena parametryczna przedłożonego osiągnięcia oraz całego dorobku naukowego Kandydatki wypada co najmniej dobrze, to ocena innych umiejętności koniecznych do uzyskania pozycji samodzielnego pracownika nauki wypada niestety negatywnie. Analiza dorobku wskazuje, że dr Tylicka opanowała i stosuje w praktyce zaledwie podstawowe metody diagnostyczne takie jak np. testy immunoenzymatyczne. Aspirując do roli samodzielnego pracownika nauki i mentora w dziedzinie podstawowych badań medycznych Kandydatka musi znać i stosować w praktyce podstawowe metody biologii i diagnostyki molekularnej, metody hodowli i badania komórek oraz wiedzieć jakie są zasady prowadzenia badań eksperymentalnych. Bez tych umiejętności nie będzie w stanie stworzyć i poprowadzić nowoczesnego zespołu badawczego, czego oczekuje się od każdego samodzielnego pracownika nauki. Ponadto Kandydatce brakuje doświadczenia zdobytego w ramach rzeczywistych stażów naukowych w innych jednostkach badawczych oraz doświadczenia w zdobywaniu i prowadzeniu poważniejszych projektów naukowych. Brak doświadczenia dydaktycznego również może stanowić problem w pierwszych etapach rozwoju jako samodzielnego nauczyciela akademickiego. Tym samym uważam, że ubieganie się przez dr Marzenę Tylicką o uzyskanie stopnia dr habilitowanego jest przedwczesne.

Podsumowanie

Po głębokiej analizie całokształtu dorobku naukowego i osiągnięcia naukowego dr Marzeny Tylickiej uważam, że **nie spełnia** ona wszystkich warunków niezbędnych do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego określonych w art. 219 ust. 1 pkt. 2. Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.). Dlatego też wnioskuję do Wysokiego Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku **o odrzucenie wniosku** dr Marzeny Tylickiej o nadanie jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Warszawa, dn. 08-02-2024

KIEROWNIK
Katedry i Zakładu Histologii i Embriologii
prof. dr hab. **Jacek Malejczyk**
Jacek Malejczyk